senovės gyvenvietės kultūrinį sluoksnį su lipdytine keramika, titnago skeltėmis (žr. *ATL 1990 ir 1991 m.*, V., 1992, t. 2, p. 107).

Žvalgomųjų kasinėjimų metu ištirtas 20 m² plotas. Aptikta XVII a. ūkinė duobė su buitine keramika. Dvarvietėje rasti radiniai (monetos, puodų, koklių, stiklo šukės, švininės kulkos ir kt.) rodo, kad čia buvo gyvenama XVII–XIX a. Jeigu čia būta ankstyvesnės senovės gyvenvietės, tai jos kultūrinis sluoksnis sunaikintas vėliau čia gyvavusio dvaro ir ilgamečio arimo.

Arūnas Strazdas

Excavation of estates sites in the districts of Kaunas, Pakruojis, Varėna and Vilnius

In 1996–1997 LCCH surveyed estates with manor house in Pažaislis (researched area 6 m²), Stanislava (Kaunas district, researched area 10 m²), Impolė (Pakruojis district, researched area 20 m²), Jonėnai (Vilnius district, researched area 3 m²). In the survey in Pažaislis (the city of Kaunas), Česukai and Liškiava (both in Varėna district) items were unearthed through the use of a metal detector. All of the researched estates date to the 16th–19th centuries.

Povilas Tebelškis

Naujos dvarvietės dujotiekio Ukmergė–Utena trasoje

1997 m. KPC buvo vykdomas dujotiekio trasos Ukmergė–Anykščiai–Utena archeologinis žvalgymas. Bendras trasos ilgis 67,4 km, iš kurių Ukmergės rajone – 3,5 km, Anykščių rajone – 48,5 km, Utenos rajone – 15,4 km. Palei trasą eita pėsčiomis, naudojant metalo ieškiklį, apklausiant vietos gyventojus. Įvairiose vietose iškasta 20 šurfų ir viena perkasa (32 m²). Žvalgymo metu aptiktos trys naujos dvarvietės.

Pamūšio dvarvietė (Ukmergės raj., Vidiškių s-ja, Pastrazdės k.) yra 1,45 km į ŠR nuo Mūšos, 650 m į Š nuo Obeliupės pralaidos Kurklintiškių–

Strazdiškių kelyje. Dvarvietė užima apie 150x200 m dydžio plotą į R–ŠR nuo išlikusio iš raudonų plytų mūryto ūkinio pastato. Suartoje dvarvietės teritorijoje žemės paviršiuje surinkta apie 100 vienetų įvairių radinių: Jono Kazimiero šilingas, vitražinio stiklo fragmentai, koklių, puodų, lėkščių dalys. Daugiausia surinkta koklių fragmentų. Tai daugiausia plokštiniai kokliai su žalia, ruda, raudona glazūra bei neglazūruoti, puošti augaliniu (lapų, šakelių), geometriniu (laužytų, lenktų linijų, iškilių taškučių) ornamentu. Nemažai surinkta neglazūruotų puodų šukių (kaklelių fragmentų), puoštų banguotos linijos ornamentu.

Sprendžiant iš surinktų radinių, Pamūšio dvarvietė datuojama XVI–XIX a.

Aukštųjų Svirnų dvarvietė (Ukmergės raj., Vidiškių s-ja) yra 1,5 km į PV nuo Svirnų (Žiogų) piliakalnio, 1,3 km į V nuo Šventosios dešiniojo kranto, 800 m į V nuo Vidiškių–Anykščių kelio kryžkelės su keliu į Domeikius. Dvarvietė užima apie 200x250 m dydžio plotą. Čia yra gyvenama sodyba, išlikęs dvaro gyvenamojo namo fragmentas. Ariamoje dirvoje surinkta keliolika radinių: alavinis 1,2 cm skersmens, 0,5 cm storio su 0,7 cm skersmens skylute verpstukas, neglazūruotų ir žaliai glazūruotų plokštinių koklių fragmentų, puoštų augaliniu ornamentu. Vieno koklio dešiniajame viršutiniame kampe matoma V raidė.

Dvarvietę galima datuoti XVII a. pabaiga–XIX a.

Dvaronių dvarvietė (Anykščių raj., Anykščių s-ja) yra 1,5 km į V–ŠV nuo Kurklių II–Šlavėnų kelio kryžkelės su keliu į Storius, 400 m į ŠV nuo Šlavėnų–Želvos kelio. Valstybės archeologijos komisijos medžiagoje yra duomenų, kad Dvaronių kaime, kasant žemę, rasdavo „koklių žaliai dažytų, ant koklių yra piešinių, vaizduojančių įvairiausius žvėris".

Žvalgymo metu ariamoje žemėje ties L. Tamulevičienės sodyba rastas Jono Kazimiero 1666 m. šilingas, žalvarinė saga, žaliai glazūruoto plokštinio koklio su 0,8 cm pločio pakraštėliu, papuošto augaliniu ornamentu, fragmentas. Dvarvietės teritorija užima apie 2 ha. Ji preliminariai datuojama XVII a. antrąja puse–XIX a.

Povilas Tebelškis

New estates sites along Ukmergė–Utena gas pipeline

In 1997 LCCH surveyed the area along Ukmergė–Utena gas pipeline. The excavation work revealed 3 new estate sites. According to the collected findings (tiles, potsherds), Pamūšis estate with manor house (Ukmergė district) is ascribed to the 17th–19th centuries. The findings (tile fragments) from Aukštieji Svirnai estate with manor house (Ukmergė district) attest its dating to the end of the 17th–19th centuries. Dvaroniai estate with manor house (Anykščiai district) ,according to the findings (a coin, tile fragments), dates to late 17th–19th centuries.

Vytautas Urbanavičius, Ilona Vaškevičiūtė

Tuskulėnų dvaro likučių tyrinėjimai

Tuskulėnų dvaras yra Vilniuje, Žirmūnuose, tarp Neries upės ir Žirmūnų bei Tuskulėnų gatvių. 1994–1996 m. PTCLP tyrė tarybinio saugumo 1945–1947 m. sušaudytų ir šioje teritorijoje užkastų žmonių palaikus. Tuo tikslu buvo ištirta visa dvaro parko teritorija. Iškastos 143 perkasos, kurių bendras plotas 6700 m^2.

Parko centrinėje ir R dalyse rasta XVI–XVII a. ūkinių duobių. Jų kontūrai pradėjo ryškėti 40–60 cm gylyje, duobių dugnai pasiekti 1,9–2,1 m gylyje. Duobių dydis buvo nuo 0,8x1,2–1,5x1,5 iki 1,6x3,2–2,5x2,5 m. Jose gausu angliukų, degėsių, žemė perdegusi. Dauguma duobių be radinių, kitose rasta smulkintų (pjaustytų, kapotų) virtų ar keptų gyvulių kaulų, keramikos šukių.

Kiek kitokia duobė aptikta perkasoje Nr. 117 kv. 11C, parko R dalyje. Ji išryškėjo 60 cm gylyje, buvo 1x1,5 m dydžio. Duobės dugnas pasiektas 1 m gylyje. Be kelių XVI–XVII a. puodų šukių, čia rasta briedžio kaukolė be ragų, aptikta mentės ir priekinių kojų kaulų.

Dvaro P ir R kraštuose, buvusio garažo ir kartu grupinių kapų vietoje, rasti keli šukių lizdai.